

KDO VLADA V SRBIJI?

Vodilni in edini odločilni ljudje v današnji srbski »narodni« vladni so: Josip Broz-Tito, ki je Hrvat, Edvard Kardelj, ki je Slovenec, Andrija Hebrang, ki je Jud, Moša (Mojses) Pijada, ki je Jud, dr. Ivan Ribar, za katerega nihče ne ve, kaj je.

Torej res prava erberka narodna vlada!

TITO O KRALJU IN NJEGOVI USODI

Konec januarja je Josip Broz-Tito govoril na nekem ženskem zborovanju v Beogradu. Tistim, ki verjamejo, da je Tito porok za kraljevo vrnitev v Beograd in za obnovo dinastične Jugoslavije — takih slepcev je tudi pri nas še nekaj — je o kralju Petru II. in njegovi usodi povedal naslednje:

»Privolili smo, da ima tudi kralj svoje namestnike v deželi. In glejte, danes, ko smo pokazali toliko širokogrudnost, prihaja kralj s svojimi svetovalci ter pravi, da noče takega sporazuma, temveč da hoče postavljati svoje pogoje. Razumljivo je, da se kralj bori za svoj prestol. Gotovo je, da se nobenemu kralju ne ljubi iti s prestola. Toda če si takle kralj lasti pravico, da po vsem tem, kar se v Jugoslaviji dogaja že štiri leta, še dvomi, da je tu demokracija, in postavlja zahteve, da je narodu potrebna svoboda in da se mora narod sam izjaviti — potem se ne more reči, da je to najpoštenjša politika... Po vsej deželi se je dvignila splošna zadovoljnost in protestiranje proti kraljevi izjavi. To se pravi plebiscit. Narod se je izjavil. Torej ta stvar (= kraljeva, op. ur.) je propadla.«

GLASOVI IZ AMERIKE

»Čudno je — in zato pravimo temu ugan-ka — toda Amerika v resnici kaže večji odpor proti boljševizmu kakor pa Anglija.

Ko je po 18. januarju letos prišla kriza glede sporazuma med Titom in Šubašićem v Londonu do vrhunca, je podtajnik v amerškem zunanjem ministertvu Grew dal zastopniku svetovnega tiska naslednje izjavo:

»Na žalost naša politika glede Jugoslavije ni istovetna s politiko Anglije. Ameriki se zdi, da izjave kralja Petra (o sporazumu Tito-Šubašić) niso niti malo pretirane.«

Isti Grew je pred kratkim spet dal izjavo, v kateri je dejal:

»Ne more se reči, da priznava sovjetske žete svobode zaslužencim narodu, ko sovjetska vlada ne pušča v roke zastopnikov svobodne svetovne javnosti.«

Vse to dokazuje, da v ozadju raznih konferenc in izjav počasi, pa zanesljivo napreduje odpor proti boljševizmu celo pri tistih, ki so si toliko prizadevali za njegovo napredovanje. (D. Ijotić)

NAROD, GLEJ VODNIKA!

France Bevk, član Izvršnega odbora OF in prvak rdečih tolp na Primorskem, je v letih 1925 in 1926 v »Ljubljanskem svetu« pod imenom »Jereb« v epistih »Suženj demona« ter »Bog pred senco« popisoval svoje lastne doživetje življenja. Slika, ki jo ta današnji rdeči malik tedaj daje o samem sebi, je naslednja:

Kot petnajstletni študent je živel v prešutnosti in divjem zakonu s svojo polnopravni-doseletno gospodinjjo. Vmes je zapeljal dve mladoletni študentki. Gospodinjjo, s katero je v grehu živel, je nekdo skoraj zadušil, ker je bil prepričan, da »le kdor postane morilec, lahko spozna in ume življenje.« (Temu spoznanju je ostal zvest in postal množični morilec na stara leta!)

Imel je dvajset priznanih nezakonitih otrok, živel v onem pravem in divjih zakonih (polog onega študentovega prešutstva). V enem samem mesecu se mu v Gorici rodili štiri otroci: en zakonek in trije nezakoniti.

V svojem odnosu do slovenske zemlje in njenih ljudi je v tej avtobiografiji napisal »Nikoli nisem občutil ljubezni do te zemlje, prej mrznosti.«

Da je Bevk svojo zemljo in svoj narod res vedno mrzil, pričajo njegova današnja dejanja. Le kdor svoje ljudstvo iz arca črta, lahko tako uniči svoj rod, kakor to delajo Bevk in njegovi. Požgani domovi, izropane kmetije, tisoč slovenskih grobov, to so neme priče Bevkovega sovražstva do rodne zemlje.

Narod, glej, tak Slovec ti boče biti sodnik, osvobodilec in kašipot v lepše življenje!

NAŠLI SO SE!

France Bevk je v »Partizanskem dnevniku« strupeno napadel slovensko gimnazijo v Gorici. Zapisal je, da je danes na Primorskem največji greh, pošiljati otroke v slovenske šole.

Enak napad na slovenske šole po Primorskem, zlasti na gimnazijo v Gorici je to dni prišlo glasilo hadoljevskih komunistov »Giovane Italiane«.

Spet so se enkrat našli sovražniki vsa, kar je slovensko. Kdo bi še dvomil o rodoljubju »narodno osvobodilne« vojske, ki ji je sporazum med Titom in Badogliem več kakor pa obstanek slovenskega naroda!

PRAKSA BO ODLOČILA

Londonski list »Economist« je o morebitnih sadovih zadnjega posveta med Ameriko, Anglijo in Sovjeti zapisal naslednje reančne besede:

»Vse bo odvisno se od neke druge reči, in ether kako se bodo v praksi izvajale besede kakor: demokracija, svobodne volitve itd. Če se bodo izvajale v pomenu, kakor ga imajo v angleško-amerškem besednjaku, potem bo vse v redu.

Razen tega bo treba videti, kako bodo izvajali besede, kakor so n. pr. skupno nad-

Zemlja, naša mati in naš up... Obdelajmo in gojimo jo z vse ljubeznijo, od nje je odvisno življenje naroda.

VSI NA DELO, DA BOMO VSI ŽIVELI!

OKLIC PREZIDENTA GENERALA RUPNIKA SLOVENSKIM KMETOM

Slovenski kmetje!

Naše davne predake je Bog pripeljal v naše kraje zato, ker so bili te deželice lepe zemlje najbolj vredni. Že v njihov značaj je bilo zapisano, da bodo prebivalci teh hval, hribov in ravnin — kmetje. Zato so si to zemljo z ljubeznijo osvelili, z znojem gnojili, s krvjo bratili in s trpljenjem blagoslovili do današnjih dni. Zato smo Slovenci kot narod neločljivo zakoreninjeni v svoji zemlji. V tem je največji zaklad našega narodnega obstoja. S tem je pojasnjena skrivnost zdravlja, odpornosti in življenjske sile našega naroda, ki jih največje vime naše težke zgodovine niso mogle in jih ne bodo mogle uničiti. Večni duh naše zemlje se je preselil v našega kmeta, ki je živce našega naroda; zato naš mali narod ne bo izumrl.

zornstvo in odgovornost. Če jih bodo tako, kakor bomo na papirju, ni razloga za neznanje. V vsakem primeru pa je treba čakati dogodkov.

Eden glavnih dokazov o uspehih tega posveta je bosta Poljska in Jugoslavija. Bodoči razvoj v teh deželah bo pokazal, ali moremo mi in Sovjeti govoriti v istem jeziku o svobodi in svobodnih vladah.

Zdi se, da je to nemogoče, kakor je znano namignil sam Stalin na posvetu v Jalti: ob enidenu je namreč predsednik angleške vlade Churchill hotel dokazati popolno alogo med saveniki s tem, da je Stalina pozdravil s nekaj ruskimi besedami. Stalin se za Churchillovo ruščino ni zmenil, temveč je pogledal tolmaka. Ta je v zadregi dejal, da Churchillovega pozdrava ne more prevesti, ker zna samo rusko in angleško...

Vsa prizadevanja so zastoj, kakor bo pokazala in odločila praksa.

ŠE EN SPORAZUM

»Svoboda«, podtlačno komunistično glasilo za Primorje, prinaša v zadnji številki naslednji zanimivi razglas:

»Pozdravljamo vas!

Italijanski beneški patrioti v NOVJ

Po nekem razdobju obžalovanja vrednih neopozornosti in neznanja, ko se je včasih zdelo, da se ne bo moglo pozabiti na italijansko-slovensko narodno nasprotje, je končno prišlo do sporazuma vseh partizanov v Julijski Benečiji. Italijanski patrioti so se priključili NOVJ in se podvržli komandi maršala Tita. Mi jih pozdravljamo kot naše brate, ki bodo sledili zastavi svobodne Jugoslavije. Zagotavljamo jim, da ne bodo pozabili odločite, ki je bila na tako sroben način sprejeta v času težkih borb proti okupatorju in da bo Benečija kot zvezna država

Vigred je zopet zbudila duha naše zemlje; toplo sonce je zopet poljubilo srce naše grude; od večnega Stvarnika blagoslovljena rodovitnost naše zemlje zopet čaka slovenskega kmeta, da jo obdelajo. Naša dobra mati zemlja je zopet pripravljena, da ponudi svoje prsi svojemu malemu slovenskemu narodu in mu reši življenje v času, ko milijoni po bitnem sveta omahujejo od lakote.

Slovenski kmeti!

Zasadil plug, tvoja zemlja te kliče!

Zagrebi se vanje in odpri njene puhteče brazde božjemu soncu! Zasadil vanje seme, ki bo prehranilo narod!

Vsaka grudica rodovitne zemlje je pripravljena, da nahrani slovenskega rojaka. Ne pusti

je neobdelane, ker hoče dajati, če le ti boče! Daj, da pokaže sonca lepoto dišečega dozorevanja, ki bo nosilo v sebi drobce slovenskega življenja, ker bo zaradi njega tvoj rojak sit.

V vsak kotiček zasadil seme, ki bo dajalo s svojim cvetenjem naši domovini podobo raja, s svojim sadom pa pasitilo slovenskega otroka in ga rešilo slovenski bodočnosti. Naša zemlja sama je pripravljena rešiti vsakega slovenskega rojaka in ga z večno zvestobo prikleniti nase, da bo po njem ohranila klice našega roda na tem rajskem prostoru.

Slovenski kmeti!

Pomagaj uresničiti radodarno ljubezen naše grude do tistega rojaka, ki nima svoje zemlje! Tudi njega hoče naše domovine prižeti k sebi na tople prsi in ga ohraniti zvestega slovenskemu občestvu.

Prepričan sem, da naš kmet ne bo dal prilike, da bi oblasti izvajale naredbo s dne 6. aprila 1943, po kateri je moglo zasesti lastnik neobdelane zemljišče in ga izročiti drugim v obdelavo. Našega kmeta bo opoj prve polnadne brazde priklenil na grudo, ki bo v jeseni v bogastvu svojega sadu pričala:

Slovenski kmet, ti si rešitelj slovenskega naroda!

Prepričan sem, da slovenski kmet ne bo zavrgel radodarnosti svoje zemlje, ki je pripravljena dati vse in zadosti, da se bo naš narod preživel.

Toda dobro so mi poznane tudi vse velikanse težave, ki v tem času stopajo pred našega kmeta. — Manjka nam delovnih moči, manjka vprežne živine, orodja, semenja, oviran je promet itd. Toda nobena težava ni tako velika, da je slovenski narod z združenimi močmi ne bi mogel premagati, in premagati jih bomo.

Krajevna oblasta se že dobila potrebna sredstva za organiziranje vsakršne pomoči pri obdelovanju zemlje; prav tako je domobranci izdali povelje, da vsak razpoložljivi čas dajo vprežno živino in delovne moči našemu kmetu v pomoč. Vsakdo, kdor ima zdrave ude, naj prisloži kmetu na pomoč. Naj ne bo nikogar, ki ne bi pomagal z vsemi svojimi močmi! Ves okoliš, vsa pokrajina mora postati panj marljivih delavcev, ki z združenimi močmi pripravljajo pogoje za prehrano naroda. Sedaj je prilika, da v pravi ljubezni do svoje grude dokazemo svoj zdravni smisel za slovensko narodno skupnost. — Geslo se glasi:

Vsi na delo, da bomo vsi živeli!

Tedaj vem, da bo slovenski kmet z veseljem vsak kotček svoje zemlje in bo v jeseni ob sadovih, namenjenih slovenskim rojakom, v obveznost vseh ostalih stanov slovenske narodne skupnosti lahko izpričal:

Slovenski kmet izpolnjuje svoje dolžnosti, ki mu jih nalagajo

BOG — NAROD — DOMOVINA.

Vaš general RUPNIK.

Konec utvare

Kakor vsak zrel narod moramo tudi Slovenci vse politično dogajanje doma in po svetu presojati edino s stališča lastnih koristi. To se pravi, da moramo sleherni dogodek vrednotiti po tem, koliko nam pomaga ali nas ovira v prizadevanju, da bi dosegli svoj poglavitni in danes edino stvarni politični cilj. Ta poglavitni politični cilj je, kakor smo na tem mestu zapisali 3. februarja, »da se čim več Slovencev združi v čim bolj samostojno skupnost, ki jim bo nudila čim več človeških in narodnih pravic ter možnosti za vsestranski razvoj in napredek.«

Če torej ves domači in evropski politični razvoj presojamo s ozirom na ta cilj, moramo tako presojati tudi vprašanje Jugoslavije. Ob taki presoji tega vprašanja moramo danes — radi ali neradi — ugotoviti, da smo spričo najnovejšega razvoja v tako imenovanem jugoslovanskem vprašanju doživeli konec utvare, v katero je marsikdo verjel.

Krivicio bi delali svoji zgodovini, če bi trdili, da Slovenci nismo bili za bivšo Jugoslavijo in da nismo v njej gledali svoje narodne države, dasi nam narodna samobitnost in njen zunanji izraz, naša zastava, v njej nista bili nikoli uradno priznani po kateri koli ustavi. Trdimo še več: Slovenci smo v bivši državi bili morda edini pravi Jugoslovanci, kar smo dokazali ob številnih prilikah.

Naš prvi in poslednji narodni vodnik, pokojni dr. Anton Korošec, je bil glavni soustvarjalec bivše Jugoslavije. On je kot vodnik Slovencev leta 1928. prevzel skoraj nadčloveško nalogo, prepričati, da se država ne bi razbila, kar mu je tudi uspelo. On je bil tisti, ki je videl, da tedanja — in morebitna bodoča — Jugoslavija ne more obstati brez pravične rešitve hrvaškega vprašanja, in je za to rešitev po letu 1935. zastavljal vse svoje sile. On je bil tisti, ki se je stvarno zavedal, da potrebuje Jugoslavija za svojo utrditev in bodoči obstanek miru in najprej miru. Zato je na vse moč pospeševal ureditev razmerja med njo in med sosedji, zlasti razmerja z veliko Nemčijo, ki iz razlogov lastne politike ni mogla biti sovražnica Jugoslavije in je to pokazala tudi z izrednimi pogoji ob vstopu Jugoslavije v trojno zvezo marca 1941. On je bil tisti, ki je vedel, da bi pomenila prenačljena vojna za tuj račun njen razpad in konec države. On je bil tisti, ki je videl v komunizmu najnevarnejšega sovražnika Jugoslavije in njenih narodov ter je kot edini jugoslovanski in slovenski politik to prepričanje ob sleherni priliki izpovedal in pred to nevarnostjo na ves glas svaril.

Vse svoje privrženost Jugoslaviji smo Slovenci pokazali aprila 1941, ko smo do zadnjega izpolnili svoje vojaško dolžnost ter šli za državo v vojno, ki je bila prav od začetka brezupna. In ker je pokojni dr. Anton Korošec imel za seboj vse naše ljudstvo, smo ostali v celoti zvesti tudi njegovemu prepričanju o komunizmu ter šli proti njemu in njegovi revoluciji v boj, od katerega ne mislimo odjenjati.

Precej naših ljudi se je oboroženemu boju proti komunizmu pridružil, ker so bili prepričani, da se s tem najzvesteje bori tudi za Jugoslavijo in za kralja. V tem boju sta veljali dve gesli: za slovensko proti komunizmu, za Jugoslavijo in kralja proti komunizmu.

Zal je pri večini tistih, ki so sprejeli to drugo geslo, stvar s bojem proti komunizmu ostala le pri besedi. Ti so namreč v komunistih še vedno videli rojake, ki da se bore proti »okupatorju«, v Sovjetih, njihovih najmočnejših podpornikih pa za konite zaveznike bivše Jugoslavije, proti katerim se je pač treba vesti po zavezniško. To zmotno stališče in ta zgrešena politika do domačih komunistov in do njihovih sovjetskih podpornikov je prepričala, da bi se bil osnoval enoten borbeni taborec proti komunizmu kot prvemu in največjemu sovražniku lastnega naroda in bivše države. Kričeče in krvavo se je pokazala zmožnost tega ravnanja pri nas po 8. septembra 1943, ko smo doživeli Grčarice, v Srbiji pa po prihodu Sovjetov oktobra 1944, ko so boljševiki navzile »zavezništvu« poklali vse tiste mihajlovičevce, ki so jih pozdravljali s kruhom in soljo.

Neomajno je bilo prepričanje, da sta kralj in njegova vlada poročila, da bodo zahodni zavezniki Jugoslavijo obudili takšno, kakor je bila: dinastično, ker je vladarska rodbina bila najmočnejša zunanja vez med narodi Jugoslavije, ter nekomunistično, najmanj pa v vsakem pogledu tako, kakršna je bila do aprila 1941.

V letu 1941 in 1943 je bila angleška politika taka, da je takšne upe povsem upravičevala in so gibanja, ki so se proti komunizmu borila pod geslom kralja in Jugoslavije, uživala njeno, dasi zgolj propagandno podporo. Prva razočaranja so prišla s letom 1943, ko je Anglija morala Sovjetom popustiti tudi na Balkanu, zlasti pa sovjetski prednji straži, Titovem, dati proste roke v bivši Jugoslaviji. Za to ravnanje se je tedaj in pozneje našlo opravičilo v nujnosti angleške zunanje politike. Toda kralj in njegova vlada sta bila še vedno poročila za izpolnitev raznih upov, dasi sta začela dobivati več in več bre. A v vsaki londonski jugoslovanski vladni je do 8. junija 1943 sedel Draža Mihajlovič kot simbol, da se navzile londonski radijski agitaciji glede Jugoslavije v bistvu ni nič spremenilo; še več, 8. septembra 1943 in pokolji tistih, ki so šli v protikomunistični boj z geslom o kralju in Jugoslaviji, vse to se je zdelo, da je upravičenost raznih pričakovanj še bolj potrđilo.

Dalje na 2. strani.

